

Toimintamalleja lähidemokratiasta - Kuuluuko maaseudun ääni kuntaliitoksissa 16.3.2010

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

	Kylien neuvottelukunta/ KOUVOLA	Aluetoimikuntat/ SALO	Aluelautakunta/ Yläkemijoki, ROVANIEMI
Toimintamallin esittely <ul style="list-style-type: none">- kylä / paikallistason toiminta- kuntatason yhteistyö	Kouvolan kaupungin maaseutulautakunta perusti kylien neuvottelukunnan alkuvuodesta 2009. Kouvolan kaupungin perustamisvaiheessa keskusteltiin aluelautakunnan nimeämisestä. Aluelautakunta mallina hylättiin ja päätettiin antaa kylien osallistumisesta huolehtiminen maaseutulautakunnan tehtäväksi. Tässä on kysymys kuntatason yhteistyöstä. Alueellista demokratiaa ei otettu Kouvolassa käyttöön.	Salon kaupungin aluetoimikunnat 2009-2012, puheenjohtajien yhteistyöryhmä	Maantieteellisesti rajattu, poik-kihallinnollinen paikallistason toimija <ul style="list-style-type: none">• kaupungin organisaatiossa yksi tilaajalautakunnista
Osallistujat ja edustuksellisuus <ul style="list-style-type: none">- mikä on ryhmän kokoonpano?- kuinka osallistujat on valittu?- saako osallistumisesta korvausta?	Kouvolan kaikkien kylien edustus, jokainen kylä nimeää yhden jäsenen (ja varajäsenen). Kyliille ei ole annettu ohjetta, kuinka valinnan tulee tapahtua. Suurin osa lienee nimennyt edustajansa esim. kyläyhdistyksen hallituksen tai yhdistyksen kokouksessa. Kylien edustajia on nimetty 48 ja jokaisella varajäsen. Kouvolan kaupunki on nimennyt 2 edustajaansa. Matkakorvaus maksetaan, ei kokouspalkkiota.	viisi aluetoimikuntaa, jokaisessa 9+9 jäsentä, Salon kh valitsi vanhojen kuntien kh:n ehdotuksesta (paikallistoimijat ehdottaneet), kokouspalkkio	<ul style="list-style-type: none">• Yhdeksän kylän edustajat• Valtuustao nimittää kyläkokousten esityksestä• luottamushenkilön kokouspalkkio
Vetovastuu <ul style="list-style-type: none">- kunta- / kylälähtöisesti?- valmistelu?	Kunta on vetovastuussa, koska kysymyksessä on kunnallinen toimielin. Puheenjohtaja on kyläläinen, samoin varapuheenjohtaja. Sihteeri on kunnan viranhaltija ja huolehtii valmistelusta. Valmisteluun on puheenjohtajalla mahdollisuus vaikuttaa. Samoin esim. kokouksessa voidaan tehdä ehdotuksia käsiteltävistä aiheista.	puheenjohtajavetoinen, ei esittelijää, sihteeripalvelut hallinto-osastolta	<ul style="list-style-type: none">• valmistelu- ja toimeenpano virkamiestyönä
Päätöksenteko <ul style="list-style-type: none">- onko päätösvaltaa?- jos niin missä asioissa?	Ei ole päätösvaltaa, eikä omaa budjettia, antaa lousuntoja ja tekee esityksiä kaupungin elimille ja organisaatioon.	ei itsenäistä päätösvaltaa	<ul style="list-style-type: none">• oma johtosääntö• päivähoito, esi- ja perusopetus, neuvola, kotipalvelu, vanhusten avopalvelu, kulttuuri, kirjasto, alueen elinkeinojen kehittämistehtävät

Toimintamalleja lähidemokratiasta - Kuuluuko maaseudun ääni kuntaliitoksissa 16.3.2010

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

<p>Mitä asioita käsitellään?</p> <ul style="list-style-type: none">- tuleeko asioita esityslistalle sekä kylästä että kunnasta?- kehittämisote?	<p>Kylistä ja kunnasta. Asiat ovat hyvin vaihtelevia, kantaa on otettu pyynnöstä ja omasta aloitteesta. Lausuntojen pyytäminen on ollut vähäistä. Kun neuvottelukunta on suuri ja kokouksia harvoin, ei lausuntomenettely ole mahdollinen kovinkaan usein. Joihinkin kaikille kuntalaisille merkittäviin kysymyksiin kantaa on otettu oma-aloitteisesti, esim. maapoliittiseen ohjelmaan.</p> <p>Vaikea vielä sanoa kehittämisotteesta vajaan vuoden toiminnan jälkeen. Nyt on toiminta ollut kuntaliitoksen aiheuttaman "kaaoksen" järjestelyä enimmäkseen. Toisaalta koko toiminta ja kn:n olemassaolo perustuu kylien kehittämisen ajatukselle. Annetut lausunnot ja lähetetyt kirjeet ovat pääosin tähänneet kylien kehittämiseen.</p>	<p>laaja mutta epämääräinen tehtävämäärittely asukkaiden aloitteita, omia aloitteita</p>	<ul style="list-style-type: none">• asioita tulee listalle sekä virkamiesten toimesta että kyliltä/alueelta• lautakunnalla oma kehittämisbudjetti (v. 2010 n. 150 000 euroa)
<p>Miten asiat toteutetaan?</p> <ul style="list-style-type: none">- synnyttääkö toimintaa?	<p>Lausunnot ja ehdotukset on toimitettu ao. päätöksentekijöille. Jo tässä vaiheessa voidaan sanoa että joihinkin asioihin on neuvottelukunnan työllä ollut vaikutusta ja kyläläisten ääni on saatu kuuluviin.</p>	<p>aloitteilla ei erityisasemaa kaupungin hallinnossa</p>	<ul style="list-style-type: none">• toimeenpano virkamiestyönä• myös yhdistysten/yhteisöjen toimintaa
<p>Rahoitus ja kustannukset</p> <ul style="list-style-type: none">- onko omaa budjettia?- toimintarahaa tms. paikallistasolle?	<p>Rahoitus toimintaan on maaseutulautakunnan budjetissa. Rahaa on tarvittu kokousten järjestämiseen, kokouspaikka, tarjoilut ja matkakorvaukset. Kaupunki järjestää sihteeripalvelut. Paikallistason toimintarahaa jakaa suoraan maaseutulautakunta (jokaiselle kylälle 350 euroa vuodessa ja mahdollinen kohdeavustus). Lisäksi perustettiin säätiö ja budjettiin otettiin ns. haasteellisten alueiden raha 4 vuoden ajalle.</p>	<p>rahaa kokouspalkkioihin ja matkakuluihin, myös tilaisuuksien järjestämiseen, ei jaettavaa rahaa</p>	<ul style="list-style-type: none">• oma budjetti n. 2,1 milj €• jakaa avustuksia alueen yhteisöille ja valmistelee alueen hankkeita
<p>Hyvät puolet</p>	<p>Suora yhteys kylätoimintaan antaa ehkä parhaan tiedon niin kylästä kaupunkiin kuin kaupungista kyläänkin. Ryhmän suuri koko on sekä hyvä että huono puoli. Tässä mallissa kaikki kylät saavat tiedon yhdellä kerralla.</p>	<p>oman aseman määrittely (rajoja voi kokeilla!)</p>	<ul style="list-style-type: none">• päätöksenteko mahd. lähellä asukkaita• palveluja suunnitellaan asukaslähtöisesti• asukkaiden osallisuus mahdollistuu

Toimintamalleja lähidemokratiasta - Kuuluuko maaseudun ääni kuntaliitoksissa 16.3.2010

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Haasteita ja kehitettävää	Vielä voisi kehittää vuorovai- kutusta sujuvammaksi. Täs- sä mallissa olemme sidottuja osittain maaseututoimen resursseihin ja henkilökun- taan. Välittömämpi vuorovai- kutus suoraan kylistä eri hallintokuntiin olisi joustava ja tehokkaampaa. Nyt hallintokuntien demo- kraattisesta edustuksesta vastaavat lauta- ja johtokun- nat. Kylien nk. pystyy vaikut- tamaan suht. rajalliseen asiamäärään.	oman aseman määrittely, kuntalaisten aktivointi	<ul style="list-style-type: none">• osa kylätoimikunnista passivoitunut (alueltk ot- tanut niiden roolia)• haja-asutusalueen kehit- täminen yleensäkin haas- tavaa• välillä "kissanhännänve- toa" eri kyläalueiden välil- lä
Selkeät tavoitteet ja tehtävät <ul style="list-style-type: none">- onko määritelty?- tuntevatko osallistujat ne?	Tehtävät on määritelty yleis- piirteisesti. Toiminnalle on luotu säännöt. Osallistujat tuntevat säännöt.	määritelty yhdistymis- sopimuksessa hyvin väljästi, jäsenet ja varajäsenet luultavasti tietävät ne	<ul style="list-style-type: none">• johtosääntö määrittelee tehtävät• kehittämistehtävää varten laadittu kehittämissuunni- telma yhdessä asukkai- den, yrittäjien ja yhteisö- jen kanssa (käsikirjatyyppi- pinen, päivitetään sään- nöllisesti)
Dokumentointi <ul style="list-style-type: none">- onko asialistat /- pöytäkirjat / muistiot?	Asialista ja pöytäkirja kuulu- vat kaupungin dokument- tienhallintajärjestelmään.	esityslistat ja pöytäkirjat kaikkien luettavissa kaupungin www-sivuilla	<ul style="list-style-type: none">• lautakuntatason doku- mentointi• työryhmien muistiot• arviointi- ym. raportit
Kokoontumiset, toimintatavat, työkalut	Kokoontuminen n. 4 kertaa vuodessa. asiat käsitellään listan perusteella. Listalla on paljon asioita joten uusien asioiden esille ottaminen kokouksessa ei aina ole mahdollista ajan puutteen vuoksi.	noin kerran kuukaudessa, aloitelomake	<ul style="list-style-type: none">• lautakunnan kokoukset kerran kahdessa kuukau- dessa• tarvittaessa perustetaan työryhmiä• hankkeissa myös ohjaus- ryhmätyöskentelyä
Tiedottaminen	Neuvottelukunta tiedottaa asioistaan lehdistön kautta ja kyliin sähköpostilla. Pyrkii- myksenä on laaja "sähkö- postirinki" ja riittävän tiheä tiedottaminen kyläläisille tärkeistä asioista. Kokous- asioiden lisäksi tiedotteita on lähetetty n. 8 – 10/v.	sähköposti, kaupunkitiedote, kaupungin www-sivut	<ul style="list-style-type: none">• oma tiedote Kyläkello• ilmestyy 7-8 kertaa vuo- dessa• tarvittaessa täsmätiedot- tamista